

5.10.2015

Pääsihteeri Tuija Karanko

Eduskunta
Puolustusvaliokunta**PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALAN TALOUSARVIOESITYS VUODELLE 2016**

Ensi vuoden talousarvioesityksessä esitetään hallitusohjelmassa sovittua korostusta puolustusmateriaalihankintamomentille (27.10.18). On kuitenkin huomioitava, että materiaalihankintamomentin asteittainen korotus nostaa määrärahat vain sille tasolle, jolla ne olivat ennen puolustusvoimauudistusta. Puolustusvoimauudistus ja puolustusministeriön hallinnonalan viime vuosien menosäästöthän toteutettiin ennen kaikkea supistamalla materiaalihankintavaroja. Nyt esitetty korotus on erittäin tarpeellinen, mutta ei ratkaise puolustusvoimien tarpeita materiaalsen suorituskyyvyn kehittämiseksi.

Mittavista tehdyistä säästötoimista huolimatta puolustushallintoon kohdistuu lisäsäästövelvoitteita. Suomen Puolustus- ja Ilmailuteollisuusyhdistys PIA ry on huolissaan siitä, että hallinnonalalle asetetut säästövelvoitteet kohdistetaan materiaaliseen valmiuteen. Esimerkiksi ensi vuoden talousarvioesitykseen sisältyy noin 10 milj. euron siirto puolustusmateriaalihankintamomentilta toimintamenomomentille, jota ei esityksessä tarkemmin perustella.

Merkittävä osa puolustusvoimien materiaalia vanhenee ja siten suorituskyyky heikkenee 2020 -luvulla. Laivue 2020 -hanke ja F-18 korvaajahanke edellyttävät valmistautumista lähivuosina. Näihin haasteisiin on varauduttava jo nyt mm. kotimaisella T&K -toiminnalla, jolla kehitetään tarvittavaa osaamista myös teollisuuteen, jonka kyyvistä puolustusvoimat on riippuvainen. Näin varmistetaan järjestelmien elinkaaren hallinta. TTK-PROTO2013 valtuus loppuu vuonna 2016 ja uuden tilausvaltuuden mitoituksessa on otettava huomioon tulevat haasteet. Tämä on välttämätöntä, jotta järjestelmien suorituskyykyä voidaan ylläpitää myös poikkeusoloissa. Myös ns. siviilipuolen T&K -rahoituksen käyttö tulee olla mahdollista puolustusvoimien suurten hankkeiden tukemiseksi.

Puolustusvoimien toimintamenot (27.10.01)

On perusteltua ja erittäin myönteistä, että toimintamenomomentin perusteissa huomioidaan teollisuuden viennin ja kansainvälistymisen edistäminen. Tämä on teollisuuden viennille elinehto ja toiminta tukee sotilaallista huoltovarmuutta vahvasti. Jotta Suomessa toimiva puolustusteollisuus kyykenee tukemaan puolustusvoimia, tulee sillä olla asiakkaita myös muualla. Nämä suuruudeltaan vaatimattomat toimenpiteet ovat elintärkeitä suomalaiselle alan teollisuudelle.

5.10.2015

Puolustusmateriaalihankinnat (27.10.18)

Puolustusmateriaalihankintoihin esitetään määrärahoja 593,7 milj. euroa, joka on noin 20,6 % hallinnonalan kuluista. Uuden PVKEH2016 valtuuden osuus on 314,1 milj. euroa. Valtuuteen kuuluu myös hankkeita, joihin suomalainen puolustusteollisuus voi osallistua (huollon, ylläpidon ja ampumatarvikkeiden lisäksi mm. alueellisten ja operatiivisten joukkojen varustaminen ja kyberpuolustus).

Materiaalisen suorituskyvyn kehittäminen ja ylläpito edellyttävät pitkän aikajakson suunnittelua. Ennen puolustusvoimauudistusta puolustusministeriön hallinnonalan määrärahoista noin kolmannes ohjattiin materiaalihankintoihin, kolmasosa palkkoihin ja kolmasosa toimintaan. Kokonaisuus oli tuolloin kestäväällä pohjalla. Tähän kolmijakoon tulee palata mahdollisimman nopeasti, jottei materiaallinen suorituskkyky laske alle kriittisen tason.

Puolustusmateriaalin hankintoja on mahdollista kohdistaa kotimaahan EU:n sisämarkkinasäätelyn nojalla. Keskeisten kansallisen turvallisuuseturien suojaaminen myös hankinnoilla on mahdollista, mutta perustetta täytyy myös uskaltaa ja osata käyttää. Näin tekevät mm. suuret eurooppalaiset tuottajamaat (Ranska, Saksa, Iso-Britannia, Italia ja Espanja) sekä esimerkiksi Tanska ja Puola. Puolustus- ja turvallisuushankintalain soveltamisella onkin suuri merkitys suomalaisen teollisuuden tulevaisuuteen ja kykyyn tuottaa sotilaallista huoltovarmuutta. Kotimaahan tulee ohjata hankintoja aina, kun se on huoltovarmuus- tai suorituskkykyistä perusteltavissa.

Yhteistyö

Puolustusministeriön hallinnonalan talousarvioesitys korostaa kansallisen ja kansainvälisen yhteistyön tärkeyttä. Toimintaympäristön muutos ja kasvava taloudellinen keskinäisriippuvuus edellyttävät laaja-alaista verkottumista, kumppanuuksia ja yhteistyötä. Tämä pitää paikkansa myös alan teollisuudessa.

Suomessa toimiva puolustusteollisuus on osa puolustusjärjestelmäämme. Kaikkien puolustushaarojen järjestelmien elinkaaren aikainen tuki on täysin riippuvainen suomalaisesta puolustusteollisuudesta kaikissa turvallisuustilanteissa. Teollisuus turvaa tärkeät puolustusjärjestelmät ja elintärkeät toiminnot joko omilla tuotteillaan ja osaamisellaan tai ylläpitämällä ulkomailta hankittuja järjestelmiä. Alan teollisuus toimii erittäin verkostoituneesti kansallisesti ja kansainvälisesti. Tämän keskinäisriippuvuuden vahvempi huomioiminen myös käytännön yhteistyössä puolustushallinnon kanssa olisi erittäin toivottavaa.

Yhteistyön merkitys korostuu uusilla suorituskkykyalueilla, kuten kyberpuolustuksessa sekä strategisten suorituskkykyhankkeiden suunnittelussa. Parhaimmillaan aktiivinen vuorovaikutus puolustushallinnon ja teollisuuden kesken tukee uusien suorituskkykyjen luomisesta, tuo kustannustehokkuutta ja parantaa suomalaisen teollisuuden kilpailukykyä.